

בבית המשפט העליון

רע"ב 8637/20

לפני: כבוד השופט ע' גרוסקופף

המבקש: דביר בן חיים

נגד

המשיב: שירות בתי הסוהר – מחלקת האסיר

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז בלוד בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים מיום 11.11.2020 בעת"א 60848-09-20 שניתנה על ידי כב' השופט גיא שני

בשם המבקש: עו"ד חגי קלעי

בשם המשיב: עו"ד יעל מורג יקו-אל

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז בלוד בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים (כב' השופט גיא שני) מיום 11.11.2020 בעת"מ 60848-09-20, במסגרתו נדחתה עתירת המבקש – אסיר המרצה עונש מאסר של כ-21 שנים בגין ביצוע עבירות הריגה, קשר לפשע והחזקת נשק שלא כדין, נגד נוהל ראש אגף האסיר מיום 19.8.2020, המורה על איסור יציאות גורף לחופשות לשם מניעת התפשטות נגיף הקורונה בכותלי בתי הסוהר (להלן: הנוהל).

2. ביום 25.8.2020, נדחתה בקשת המבקש ליציאה לחופשה מיוחדת, תחת הנימוק כי לא נתקיימו בעניינו "נסיבות מיוחדות" או "הומניטריות מיוחדות" המטות את הכף לטובת יציאתו לחופשה בעת הזו, כנדרש בנוהל האמור. נגד החלטה זו הגיש המבקש עתירה מנהלית לבית המשפט המחוזי כנגד שירות בתי הסוהר (המשיב. להלן: שב"ט), במסגרתה התבקש להורות לשב"ט לקבוע מתווה הדרגתי לשיבה לסבב חופשות, בשים לב לירידה בתחלואה ולהסרת הסגר שהוטל על הציבור באותה העת. יצוין כי העתירה שהוגשה על ידי האסיר בעצמו הייתה כוללנית, והלינה על כך "שחלפה חצי שנה מאז

סגירת החופשות לאסירים והיה לשב"ס מספיק זמן למצוא מתווה מתאים להוצאת אסירים לחופש". לעומת זאת, בטיעון בעל פה, בו יוצג המבקש על ידי בא כוחו מטעם הסנגוריה הציבורית, הועלו לראשונה טענות משפטיות לפיהן הנוהל הוצא בהעדר סמכות, לא פורסם כראוי וחורג באופן קיצוני ממתחם הסבירות.

3. ביום 11.11.2020 ניתן פסק דינו של בית המשפט קמא נשוא בקשת רשות הערעור שלפניי, הדוחה את עתירת המבקש. בנמקו את החלטתו, קבע בית המשפט קמא כי הנוהל נשוא העתירה הינו סביר ומידתי, וכי ביישומו על נסיבותיו הפרטניות של המבקש לא נמצא פגם הנגוע בחוסר סבירות קיצוני בהחלטת שב"ס לפיה לא נתקיימו בענייניו נסיבות חריגות המצדיקות מתן חופשה מיוחדת. בשולי הדברים, עמד בית המשפט קמא על כך שכעולה מדברי שב"ס במהלך הדיון שהתקיים בפניו, בימים אלה סוגיית החופשות נבחנת בקרב הגורמים הרלוונטיים, וכי יש להניח שבקרב התקבלנה החלטות על בסיס הערכת מצב עדכנית.

4. בבקשת רשות הערעור שלפניי, אשר הוגשה כחודש לאחר מכן, ביום 10.12.2020, טוען המבקש כי שגה בית המשפט קמא בדחותו את העתירה באופן המותיר את הנוהל על כנו. טיעוני המבקש תוקפים את הנוהל בשלושה רבדים – הסמכות לקביעת הנוהל, הליך קבלתו, ושיקול הדעת שניצב בבסיסו. עיקר טענות המבקש מופנות למישור הסמכות, כאשר לשיטתו עיון בהוראות החקיקה הרלוונטיות מלמד כי הסמכות לקביעת הכללים ואמות המידה להפעלת שיקול הדעת בעניין יציאת אסירים לחופשות נתונה לשר הביטחון פנים, ומשכך הנוהל נשוא העתירה, שקבע ראש אגף האסיר, אשר לו לא הואצלה סמכות השר, ניתן בחוסר סמכות. עוד טוען המבקש כי הנוהל לא פורסם כראוי, וכי הוא לוקה בחוסר סבירות קיצוני, בשל פגיעתו הקשה בזכויות אסירים.

ביום 20.12.2020 הוריתי על קבלת עמדת שב"ס ביחס לבקשת רשות הערעור. תגובת שב"ס הוגשה ביום 29.12.2020, ובעקבותיה אפשרתי למבקש, על פי בקשתו, להגיש ביום 5.1.2020 תגובה לתשובה.

5. על פני הדברים, ומבלי לטעת מסמרות, דומה כי הבקשה דנן מעוררת שאלות עקרוניות שיכולות היו להצדיק דיון על פי אמות המידה המקובלות לבחינת בקשת רשות ערעור, והדברים אמורים במיוחד בקשר לזהות הגורם המוסמך להוציא את הנוהל. בהקשר זה אומר בזהירות המתחייבת, כי אינני משוכנע כי תשובות שב"ס במכלול הסוגיות שהועלו בבקשת רשות הערעור, ובמיוחד בסוגיית סמכות ראש אגף האסיר להוציא את הנוהל, מניחות את הדעת באופן מלא. יחד עם זאת, לעת הזו, הגעתי למסקנה

כי דין בקשת רשות הערעור להידחות. מצויים אנו שוב, יש לקוות שבפעם האחרונה, תחת סגר כללי, במהלכו בוודאי שלא ניתן לאשר יציאת אסירים לחופשות, למעט מקרים חריגים שבחריגים, וזאת בהינתן המגבלות החלות על כלל האוכלוסייה. יש להניח כי כאשר יחול שינוי בנסיבות, ו"יקלו המים", יתנו רשויות שב"ס דעתם מחדש לשאלות הנוגעות לנוהל, ובכלל זה להשגות שמעלה המבקש בעניין הגורם המוסמך להוציא נהלים כלליים בעניין חופשות אסירים, האפשרות לחדש את סבב החופשות בשים לב לעמדת גורמי המקצוע, ואופן פרסום המדיניות האמורה. ככל שלמבקש יותרו השגות כנגד ההחלטות שיתקבלו, זכותו לנקוט בהליכים משפטיים שמורה לו. בהינתן שעוד חזון למועד, הדיון בעניינים הללו בשלב זה הפך תיאורטי ביחס לעבר, ומוקדם ביחס לעתיד, ואיננו מצדיק לפיכך מתן רשות ערעור.

לאור זאת, בקשת רשות הערעור נדחית.

ניתנה היום, כ"ו בטבת התשפ"א (10.1.2021).

ש פ ט